

తైత్తిరీయోపనిషత్

॥ఆనంద వల్లీ॥

హరిః ఓమ్॥ సహ నావవతు॥ సహ నౌ భునక్తు॥ సహ వీర్యం కరవావహై॥ తేజస్వి
నావధీతమస్తు మా విద్విషావహై॥ ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః॥

సహ పశ్య॥

బ్రహ్మవిదాప్నోతి పరమ్॥ తదేషాభ్యుక్తా సత్యం జ్ఞానమనంతం బ్రహ్మ యో వేద నిహితం
గుహాయాం పరమే వ్యోమన్॥ సోఽశ్నుతే సర్వాన్కామాన్తస్మాదహ బ్రహ్మణా విపశ్చితేతి॥
తస్మాద్వా ఏతస్మాదాత్మన ఆకాశస్సంభూతః॥ ఆకాశాద్వాయుః॥ వాయోరగ్నిః॥ అగ్నేరాపః॥
అద్భ్యుః పృథివీ॥ పృథివ్యా ఓషధయః॥ ఓషధీభ్యోఽన్నమ్॥ అన్నాత్పురుషః॥ స వా ఏష
పురుషోఽన్నరసమయః॥ తస్మేదమేవ శిరః॥ అయం దక్షిణః పక్షః॥ అయముత్తరః పక్షః॥
అయమాత్మా ఇదం పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా తదప్యేష శ్లోకో భవతి॥[౧]

బ్రహ్మవిదిదమయమిదమేకవిగ్ంశతిః॥॥

అన్నాద్వై ప్రజాః ప్రజాయంతే॥ యాః కాశ్చ పృథివీగ్ శ్రితాః॥ అథో అన్నేనైవ జీవంతి॥
అథైనదపి యన్త్యంతతః॥ అన్నగ్ం హి భూతానాం జ్యేష్ఠమ్॥ తస్మాథ్సర్వోషధముచ్యతే॥
సర్వం పై తేఽన్నమాపువంతి॥ యేఽన్నం బ్రహ్మోపాసతే॥ అన్నగ్ం హి భూతానాం జ్యేష్ఠమ్॥
తస్మాథ్సర్వోషధముచ్యతే॥ అన్నాద్భూతాని జాయంతే॥ జాతాన్యన్నేన వర్ధంతే॥ అద్యతేఽత్తి చ
భూతాని॥ తస్మాదన్నం తదుచ్యత ఇతి॥ తస్మాద్వా ఏతస్మాదన్నరసమయాత్ అన్యోఽన్నర
ఆత్మా ప్రాణమయః॥ తేనైష పూర్ణః॥ స వా ఏష పురుషవిధ ఏవ తస్య పురుషవిధతామ్॥

అన్వ॑యం పు॒రుష॑విధః॥ తస్య॑ ప్రా॒ణ ఏ॒వ శి॒రః॥ వ్యా॒నో దక్షి॑ణః పక్షః॥ అపా॑న ఉత్త॑రః పక్షః॥
 ఆకా॑శ ఆత్మా పృ॒థివీ పు॒చ్ఛం ప్రతి॑ష్ఠా॥ తదప్యే॑ష శ్లో॒కో భవ॑తి॥[౧]
 అన్వాద॑న్తర॒సమయాత్ప్రా॑ణో వ్యా॒నోఽపా॑న ఆకా॑శః పృ॒థివీ పు॒చ్ఛగ్ం షడ్వీ॑గ్ంశతిః॥2॥

ప్రా॒ణం దే॒వా అను॑ప్రా॒ణన్తి॒ మను॑ష్యాః పశ॑వశ్చ యే॒ ప్రా॒ణో హి భూ॑తానామాయుః॥
 తస్మా॑ధన్వ॒ర్వాయు॑షముచ్యతే॒ సర్వ॑మే॒వ త ఆయు॑ర్యన్తి॒ యే ప్రా॒ణం బ్రహ్మో॑పాసతే॒ ప్రా॒ణో
 హి భూ॑తానామాయుః॥ తస్మా॑ధన్వ॒ర్వాయు॑షముచ్యత ఇతి॒ తస్యై॑ష ఏ॒వ శా॒రీర ఆత్మా॑ యః
 పూ॒ర్వస్య॥ తస్మా॑ద్వా ఏ॒తస్మాత్ప్రా॒ణమయాత్॑ అన్యోఽన్తర ఆత్మా మనో॑మయః॥ తేనై॑ష
 పూ॒ర్ణః॥ స వా ఏ॒ష పు॒రుష॑విధ ఏ॒వ తస్య॑ పు॒రుష॑విధతామ్॒ అన్వ॑యం పు॒రుష॑విధః॥ తస్య॑
 యజు॑రే॒వ శి॒రః॥ ఋగ్దక్షి॑ణః పక్షః॥ సా॒మోత్త॑రః పక్షః॥ ఆదేశ॑ ఆత్మా అధ॒ర్వాఙ్గి॑రసః పు॒చ్ఛం
 ప్రతి॑ష్ఠా॥ తదప్యే॑ష శ్లో॒కో భవ॑తి॥[౩]
 ప్రా॒ణమ్ప్రా॒ణమయా॑న్తన్త॒యజుర్ ఋక్సా॑మాదేశోఽధ॒ర్వాఙ్గి॑రసః పు॒చ్ఛన్ద్వా॑విగ్ంశతిః॥3॥

యతో వాచో ని॒వర్త॑న్తే॒ అప్రా॑ప్య మన॑సా సహ॒ ఆన॑న్దం బ్రహ్మ॑ణో విద్వాన్॒ న బిభే॑తి
 కదా॑చనేతి॒ తస్యై॑ష ఏ॒వ శా॒రీర ఆత్మా॑ యః పూ॒ర్వస్య॥ తస్మా॑ద్వా ఏ॒తస్మాన్మనో॑మయాత్॑
 అన్యోఽన్తర ఆత్మా విజ్ఞా॑నమయః॥ తేనై॑ష పూ॒ర్ణః॥ స వా ఏ॒ష పు॒రుష॑విధ ఏ॒వ తస్య॑
 పు॒రుష॑విధతామ్॒ అన్వ॑యం పు॒రుష॑విధః॥ తస్య॑ శ్రద్ధై॒వ శి॒రః॥ ఋతం దక్షి॑ణః పక్షః॥
 సత్య॑ముత్త॒రః పక్షః॥ యోగ ఆత్మా మహాః పు॒చ్ఛం ప్రతి॑ష్ఠా॥ తదప్యే॑ష శ్లో॒కో భవ॑తి॥[౪]
 యతశ్శ్రద్ధై॒ర్ధర్మగ్ం సత్య॑యోగో మహో॑ఽష్టాదశః॥4॥

విజ్ఞా॑నం యజ్ఞం తను॑తే॒ కర్మా॑ణి తను॑తేఽపి చ॒ విజ్ఞా॑నం దే॒వాస్సర్వే॑ బ్రహ్మ
 జ్యేష్ఠ॑ముపాసతే॒ విజ్ఞా॑నం బ్రహ్మ చే॒ద్వేదా తస్మా॑చ్ఛేన్న ప్ర॒మాద్య॑తి శరీ॒రే పాప॑మో హిత్వా

సర్వాన్ కామాన్ఢమశ్నుత ఇతి తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా యః పూర్వస్య॥ తస్మాద్వా
 ఏతస్మాద్విజ్ఞానమయాత్ అన్యోఽన్తర ఆత్మాఽనన్తమయః॥ తేనైష పూర్ణః స వా ఏష
 పురుషవిధ ఏవ తస్య పురుషవిధతామ్ అన్వయం పురుషవిధః॥ తస్య ప్రియమేవ శిరః
 మోదో దక్షిణః పక్షః ప్రమోద ఉత్తరః పక్షః ఆనన్ద ఆత్మా బ్రహ్మ పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా
 తదప్యేష శ్లోకో భవతి॥[౫]

విశానం ప్రియం మోదః ప్రమోద ఆనన్దో బ్రహ్మ పుచ్ఛన్ద్వావిగ్ంశతిః॥౧॥

అసన్నీవ స భవతి అసద్బ్రహ్మేతి వేద చేత్ అస్తి బ్రహ్మేతి చేద్వేద సన్తమేనం తతో
 విదురితి తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా యః పూర్వస్య॥ అథాతోఽనుప్రశ్నాః
 ఉతావిద్వానముం లోకం ప్రేత్య కశ్చన గచ్ఛతీ ౩ । ఆహో విద్వానముం లోకం ప్రేత్య
 కశ్చిధ్నమశ్నుతా ౩ ఉ॥ సోఽకామయత బహు స్యాం ప్రజాయేయేతి॥ స తపోఽతప్యత స
 తపస్తప్తా ఇదగ్ం సర్వమసృజత యదిదం కించ॥ తథ్సృష్ట్వా తదేవానుప్రావిశత్
 తదనుప్రవిశ్య సచ్ఛ త్యచ్ఛాభవత్ నిరుక్తం చానిరుక్తం చ నిలయనం చానిలయనం చ
 విజ్ఞానం చావిజ్ఞానం చ సత్యం చాన్వతం చ సత్యమభవత్ యదిదం కించ
 తథ్సత్యమిత్యాచక్షతే తదప్యేష శ్లోకో భవతి॥[౬]

అసన్నీవాథాష్టావిగ్ంశతిః॥౧॥

అసద్వా ఇదమగ్ర ఆసీత్॥ తతో వై సదజాయత తదాత్మానగ్ స్వయమకురుత
 తస్మాత్తథ్సకృతముచ్యత ఇతి॥ యద్వై తథ్సకృతమ్ రసో వై సః రసగ్గ్ హ్యేవాయం
 లబ్ధ్వాఽఽనన్దీ భవతి॥ కో హ్యేవాన్యాత్మః ప్రాణ్యాత్ యదేష ఆకాశ ఆనన్దో న స్యాత్ ఏష
 హ్యేవాఽఽనన్దయాతి॥ యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నదృశ్యేఽనాత్మ్యేఽనిరుక్తేఽనిలయనేఽభయం
 ప్రతిష్ఠాం విన్దతే అథ సోఽభయం గతో భవతి॥ యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నుదరమన్తరం

కురుతే॑ అథ తస్య॑ భ॒యం భ॒వతి॑ తత్త్వే॑వ భ॒యం విదుషో॑ఽమన్వా॒నస్య॑॥ తదప్యే॑ష శ్లోకో
భ॒వతి॑॥[2]

అ॒స॒ద్భో॒డశీ॑॥7॥

భీ॒షాఽస్మా॒ద్వాతః॑ పవతే॑ భీ॒షోదే॑తి సూ॒ర్యః॑ భీ॒షాఽస్మాదగ్ని॑శ్చే॒న్తశ్చ॑ మృ॒త్యుర్ధా॑వతి
ప॒శ్చమ॑ ఇతి॒ సైషాఽఽన॑న్దస్య మీ॒మాగ్ంసా॑ భ॒వతి॑ యు॒వా స్యా॒థ్సాధు॑యు॒వాఽధ్యాయ॑కః॒
ఆశి॑ష్ఠో దృ॒ఢిష్ఠో॑ బ॒లిష్ఠః॑ తస్యే॒యం పృ॑థివీ స॒ర్వా వి॒త్తస్య॑ పూ॒ర్ణా స్యాత్॑ స ఏకో మా॒నుష॑
ఆ॒న॒న్దః॑॥ తే యే శతం మా॒నుషా॑ ఆ॒న॒న్దాః॑ స ఏకో మను॒ష్యగ॑న్ధర్వా॒ణామా॑న॒న్దః॑ శ్రో॒త్రియ॑స్య
చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతం॑ మను॒ష్యగ॑న్ధర్వా॒ణామా॑న॒న్దాః॑ స ఏకో
దే॒వగ॑న్ధర్వా॒ణామా॑న॒న్దః॑ శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతం॑
దే॒వగ॑న్ధర్వా॒ణామా॑న॒న్దాః॑ స ఏకః పి॒తృణాం॑ చి॒రలోక॑లోకానామా॑న॒న్దః॑ శ్రో॒త్రియ॑స్య
చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతం॑ పి॒తృణాం॑ చి॒రలోక॑లోకానామా॑న॒న్దాః॑ స ఏక ఆ॒జాన॑జానాం
దే॒వానా॑మా॑న॒న్దః॑ శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతమా॑జాన॑జానాం
దే॒వానా॑మా॑న॒న్దాః॑ స ఏకః క॒ర్మదే॑వానాం దే॒వానా॑మా॑న॒న్దః॑ యే క॒ర్మణా॑ దే॒వాన॑పి య॒న్తి॒
శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతం॑ క॒ర్మదే॑వానాం దే॒వానా॑మా॑న॒న్దాః॑ స ఏకో
దే॒వానా॑మా॑న॒న్దః॑ శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతం॑ దే॒వానా॑మా॑న॒న్దాః॑ స ఏక
ఇ॒న్ద్రస్యాఽఽన॑న్దః॒ శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతమి॒న్ద్రస్యాఽఽన॑న్దాః॒ స ఏకో
బృ॒హస్ప॑తే॒రాన॑న్దః॒ శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతం॑ బృ॒హస్ప॑తే॒రాన॑న్దాః॒ స ఏకః
ప్ర॒జాప॑తే॒రాన॑న్దః॒ శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ తే యే శతం॑ ప్ర॒జాప॑తే॒రాన॑న్దాః॒ స ఏకో
బ్ర॒హ్మణ॑ ఆ॒న॒న్దః॑ శ్రో॒త్రియ॑స్య చా॒కామ॑హతస్య॒ స యశ్చా॑యం పు॒రుషే॑ యశ్చా॑సా॒వాది॑త్యే॒
స ఏకః॑॥ స య ఏ॒వం విత్॑ అ॒స్మాలో॑కాత్ప్రే॒త్య ఏ॒తమ॑న్నమ॒యమా॑త్మానము॒పసం॑క్రామతి॒
ఏ॒తం ప్రా॑ణమ॒యమా॑త్మానము॒పసం॑క్రామతి॒ ఏ॒తం మనో॑మ॒యమా॑త్మానము॒పసం॑క్రామతి॒

ఏ॒తం వి॒జ్ఞా॒నమ॒యమా॒త్మాన॒ముప॑సంక్రామ॒తి॒ ఏ॒తమా॑నన్దమ॒యమా॒త్మాన॒ముప॑సంక్రామ॒తి॒
తద॑ప్యేష శ్లో॒కో భ॒వతి॑॥౧౦॥

భీ॒షాన్మా॒నుషో॑ మ॒నుష్య॑గన్ధర్వా॒ణాన్ దే॒వగ॑న్ధర్వా॒ణామ్ పి॒తృ॑ణా శ్చి॒రలో॑కలో॒కానా॑మా॒జాన॑జానాం కర్మదే॒వానా॑యే కర్మ॒ణా
దే॒వానా॑మ్ ఇన్ద్ర॒స్య బృ॑హ॒స్పతేః॑ ప్ర॒జాప॑తే॒బృహ॑ణ॒స్స యశ్చ॑ స॒శ్వామ॑త్యేక ప॒శ్వాశత్॑॥౧౧॥

యతో॑ వా॒చో ని॑వర్త॒న్తి॒ అప్రా॑ప్య మ॒నసా॑ స॒హ॒ ఆన॑న్దం బ్ర॒హ్మ॑ణో వి॒ద్వాన్ న బి॑భే॒తి
కు॒తశ్చ॑నేతి॥ ఏ॒తగ్ం హ వా॑వ న త॒పతి॑ కి॒మహగ్ం॑ సా॒ధు నా॑కర॒వమ్ కి॑మహం
పా॒పమ॑కర॒వమి॑తి॥ స య ఏ॒వం వి॒ద్వానే॑తే ఆ॒త్మాన॑గ్ం స్పృ॒ణుతే॑ ఉ॒భే హ్యే॒ష ఏ॒తే
ఆ॒త్మాన॑గ్ం స్పృ॒ణుతే॑ య ఏ॒వం వే॒ద ఇ॒త్యుప॑నిషత్॑॥౧౨॥

యతః కు॒తశ్చ॑ నైత॒మేకా॑దశ నవ॑॥౧౩॥

బ్ర॒హ్మవి॑దిదమ॒యమి॑దమే॒కవి॑గ్ం శ॒తిర॒న్నాద॑న్ద్రస॒మయా॑త్ప్రా॒ణో వ్యా॑నోపా॒న ఆ॒కాశః॑ పృ॒థివీ॑ పు॒చ్ఛగ్ం॑ ష॒డ్వగ్ం॑శతిః ప్రా॒ణం
య॒జుర్ ఋ॒క్సామా॑దేశోఽథర్వా॒జ్ఞిర॑సః పు॒చ్ఛం ద్వా॒విగ్ం॑శతి॒ర్యత॑శ్చ॒ద్ధర్తగ్ం॑ స॒త్యం యోగో॑ మ॒హోఽష్టా॑దశ వి॒జ్ఞానం॑ ప్రి॒యం
మోదః॑ ప్ర॒మోద॑ ఆన॒ందో బ్ర॒హ్మ పు॒చ్ఛం ద్వా॒విగ్ం॑శతి॒రసన్నే॑వాథాష్టా॒విగ్ం॑శతి॒రస॒థ్విడశ॑ భీ॒షాన్మా॒నుషో॑ మ॒నుష్య॑గన్ధర్వా॒ణాం
దే॒వగ॑న్ధర్వా॒ణాం పి॒తృ॑ణాం చి॒రలో॑కలో॒కానా॑మా॒జాన॑జానాం కర్మదే॒వానా॑యే కర్మ॒ణా దే॒వానా॑మిన్ద్ర॒స్య బృ॑హ॒స్పతేః॑
ప్ర॒జాప॑తే॒ర్బృహ॑ణ॒స్స యశ్చ॑ సంక్రామ॒త్యేకప॑శ్వాశద్యుతః కు॒తశ్చ॑ నైత॒మేకా॑దశ నవ॑॥౧౪॥

బ్ర॒హ్మవి॑న్నవ॑॥౧౫॥

స॒హ నా॑వవతు॒ సహ॑ నౌ భు॒నక్తు॑ స॒హ వీ॒ర్యం॑ కర॒వావ॑హై తే॒జస్వి॑ నా॒వధీ॑తమ॒స్తు మా
వి॒ద్విషా॑వహై॥ ఓం శా॒న్తిః శా॒న్తిః శా॒న్తిః॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥